

Bruselj, 15. december 2020
(OR. en)

14064/20

HYBRID 47	EDUC 444
DISINFO 48	AUDIO 63
AG 70	DIGIT 153
PE 106	INF 223
DATAPROTECT 152	COSI 251
JAI 1112	CSDP/PSDC 643
CYBER 279	COPS 480
JAIEX 120	POLMIL 199
FREMP 147	IPCR 50
RELEX 1010	PROCIV 97
CULT 89	CSC 362

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	13626/20
Zadeva:	Sklepi Sveta o krepitvi odpornosti in preprečevanju hibridnih groženj, tudi dezinformacij v okviru pandemije COVID-19

V prilogi vam pošiljamo navedene sklepe Sveta, ki jih je Svet po pisnem postopku

odobril 15. decembra 2020.

Osnutek sklepov Sveta o krepitvi odpornosti in preprečevanju hibridnih groženj, tudi dezinformacij v okviru pandemije COVID-19

1. Svet opozarja na ustrezne sklepe Evropskega sveta¹ in Sveta² ter priznava, da je treba zaradi pandemije COVID-19 še bolj okrepiti prizadevanja in trenutne pobude, da bi se Evropska unija, njene države članice in njihove družbe ter institucije EU zaščitile pred hibridnimi grožnjami in njihovimi škodljivimi posledicami. Svet brez poseganja v izključno pristojnost držav članic v zvezi z nacionalno varnostjo ugotavlja, da:
 - hibridne grožnje predstavljajo vse večji izziv za varnost, stabilnost ter skupne vrednote in načela EU;
 - je cilj sovražnih držav in nedržavnih akterjev namestiti in uporabiti manj običajna orodja za onemogočanje, spodbijanje ali odvzemanje legitimnosti demokracij in demokratičnih institucij, vmešavanje v volilne procese, vnašanje razkola med prebivalstvom ali splošno širjenje njihovega prikrita vpliva;
 - nove tehnologije in krize, kot je trenutna pandemija, so priložnost za sovražne akterje, da razširijo svoje dejavnosti vmešavanja, kar poleg same krize predstavlja dodaten izziv za države članice in institucije EU.
2. Naše demokratične družbe in institucije moramo zaščititi pred [...] hibridnimi grožnjami, za katerimi stojijo sovražne države in nedržavni akterji. Za obravnavanje takih groženj, vključno z zlonamernimi kibernetскими dejavnostmi, dezinformacijami in grožnjami gospodarski varnosti, je potreben celovit pristop, ki bo zajemal dobro delujoče sodelovanje in usklajevanje.

¹ Zlasti sklepe Evropskega sveta iz junija 2019, marca 2019, decembra 2018, oktobra 2018, junija 2018, marca 2018, junija 2015 in marca 2015.

² Zlasti ST 14972/19, ST 10048/19, ST 6573/1/19 REV1, ST 10255/19, ST 12836/19 in ST 7928/16.

Na ravni EU bi moralo to vključevati avtonomne analitične zmogljivosti, izboljšane tehnološke zmogljivosti ter prednostno obravnavo in prerazporeditev finančnih in človeških virov. Svet priznava napredek v skladu z relevantnimi sklepi Sveta in Evropskega sveta, ki je bil dosežen pri izvajanju Skupnega okvira o preprečevanju hibridnih groženj in skupnega sporočila o povečanju odpornosti in krepitvi zmogljivosti za obravnavanje hibridnih groženj ter akcijskega načrta proti dezinformacijam, skupnega sporočila o dezinformacijah glede COVID-19 in svežnja za zagotavljanje svobodnih in poštenih evropskih volitev. Svet poziva vse deležnike, naj še povečajo svoja prizadevanja in podprejo uresničevanje ciljev, opredeljenih v navedenih dokumentih.

3. Svet priznava, da so zaradi pandemije COVID-19 EU in njene države članice bolj izpostavljene hibridnim grožnjam, tudi s pogostejšim širjenjem dezinformacij in manipulativnim vmešavanjem. Tovrstni poskusi postajajo vse bolj izpopolnjeni in pogostejši. Svet priznava, da EU k boju proti dezinformacijam pristopa multidisciplinarno in vanj vključuje več deležnikov. Svet poziva Komisijo in visokega predstavnika, naj:
 - nadalje krepi odzive na ravni EU, ob upoštevanju gospodarske in socialne škode ter morebitne škode za javno zdravje, ki jo povzročajo dezinformacije in zlonamerna uporaba novonastajajočih tehnologij, med drugim umetne inteligence;
 - razvijeta celovit, sistematičen in proaktiven pristop k obravnavanju teh pojavov, zlasti ob priznavanju, da je tuje vmešavanje v okviru hibridnih groženj medsektorski izziv, kar bi se moralo odražati v prizadevanjih EU in držav članic za reševanje tega izziva, in sicer s preventivnimi ukrepi, odkrivanjem, opredelitvijo in ugotavljanjem izvora, pa tudi z ustreznimi in učinkovitimi odzivi politike, ki bi lahko sovražnim tujim državam in nedržavnim akterjem povzročili stroške, ter s krepitvijo družbene odpornosti, zaščito integritete javne razprave in drugimi sredstvi.

Svet v ta namen poudarja, da je treba ustreznim institucijam EU dodeliti zadostna sredstva, ter poziva Komisijo in visokega predstavnika, naj skupaj z državami članicami še naprej krepi projektne skupine oddelka ESZD za strateško komuniciranje in razvijata sistem hitrega obveščanja, da bi vzpostavili celovito platformo za države članice in institucije EU. Poleg tega in v skladu s svojimi sklepi iz decembra 2019 poziva visokega predstavnika, naj oceni potrebe in možnosti za uravnoteženo okrepitev svojih dejavnosti strateškega komuniciranja na vseh drugih geografskih območjih ter upošteva novonastajajoče hibridne akterje, ki so vpleteni v dejavnosti, katerih cilj je ogroziti varnost EU in/ali njenih držav članic, obenem pa ohrani potrebne zmogljivosti za izvajanje obstoječih nalog strateškega komuniciranja.

4. Svet pozdravlja oceno izvajanja in učinkovitosti kodeksa ravnanja glede dezinformacij³. Priznava doseženi napredek in poudarja, da je treba odpraviti pomanjkljivosti kodeksa ravnanja, opredeljene v oceni. Meni, da bi lahko nadaljnje ukrepanje pri obravnavanju dezinformacij na nacionalni ravni in ravni EU vključevalo vrsto pristopov, vključno z možnostjo vzpostavitve regulativnega ali seregulativnega okvira in sredstvi, ki so potrebna za neodvisno revizijo s strani regulativnih organov in civilne družbe, zlasti kar zadeva dostop do podatkov. Na podlagi tega poziva Komisijo, naj pripravi in nato naloži dodatne zahteve glede preglednosti spletnih platform. Cilj takih zahtev bi bil spodbujati dobro delujočo digitalno javno sfero, večje prevzemanje odgovornosti in boljšo preglednost pri obravnavanju dezinformacij. Ti ukrepi bi morali temeljiti na primarnosti temeljnih pravic, zlasti svobode izražanja, pa tudi demokratičnega javnega diskurza. Svet pozdravlja začetek delovanja evropske opazovalnice digitalnih medijev junija 2020 in poudarja potrebo po nadaljnjih ukrepih v podporo medijski in digitalni pismenosti vseh starostnih skupin ter medijskemu pluralizmu, neodvisnosti medijev in preverjanju dejstev, da bi naše družbe opolnomočili za preprečevanje dezinformacij in drugih tveganj, ki jih omogočajo in še povečujejo nove tehnologije.

³ Assessment of the Code of Practice on Disinformation – Achievements and areas for further improvement (Ocena kodeksa ravnanja glede dezinformacij – dosežki in področja za nadaljnje izboljšave), 10. september 2020.

5. Svet se seznanja z akcijskim načrtom Komisije za evropsko demokracijo in bo pozorno preučil njegovo vsebino ter to vprašanje ponovno obravnaval v prihodnjih mesecih.
6. Obravnavanje hibridnih groženj zahteva celostno situacijsko zavedanje (vključno z zmožnostjo odkrivanja, prepoznavanja in analiziranja teh groženj ter njihovega izvora), krepitev odpornosti in ukrepe za preprečevanje teh groženj. Za to bodo potrebni ukrepi na nacionalni, evropski in mednarodni ravni, in sicer v sodelovanju s partnerji, vključno z zasebnim sektorjem ter lastniki in upravljavci kritične infrastrukture in storitev. Svet je seznanjen s skupnim delom Komisije in Evropskega centra odličnosti za preprečevanje hibridnih groženj na temo „Krajina hibridnih groženj: konceptualni model“⁴. Priznava, da je konceptualizacija hibridnih groženj in s tem povezane terminologije pomembna za prepoznavanje teh groženj, da bi se izboljšala skladnost med evropskimi in nacionalnimi ukrepi za povečanje odpornosti ter učinkovitejše in bolj racionalizirano preprečevanje hibridnih groženj. Svet poziva Komisijo in visokega predstavnika, naj nadaljujeta delo in razvijeta konceptualni model, ki bo temeljil na strateškem kompasu in bo skladen s posodobitvijo ukrepa 1 Skupnega okvira iz leta 2016, tako da bi ta model postal okvir za odzivanje, ukrepe za odpornost in povezane kazalnike odpornosti, podprte s študijami primerov. Ta model bi poleg tega lahko tudi usmerjal razvoj prihodnjih pobud v zvezi s hibridnimi grožnjami na evropski ravni, države članice pa bi ga upoštevale pri oblikovanju nacionalnih struktur in pobud. To delo bi lahko prispevalo tudi k analizi celostnih in usklajenih odzivov na hibridne grožnje na nacionalni ravni in ravni EU, kjer je to primerno, ob upoštevanju celotnega možnega nabora orodij.

⁴ Giannopoulos, G., Smith, H., Theocharidou, M., The Landscape of Hybrid Threats: A conceptual model, Evropska komisija, Ispra, 2020, PUBSY št. 117280.

7. Svet je seznanjen s strategijo EU za varnostno unijo iz leta 2020, ki jo je pripravila Komisija in v kateri je predvideno oblikovanje novega, bolj proaktivnega pristopa k boju proti hibridnim grožnjam. Svet je seznanjen s trenutnimi prizadevanji za vzpostavitev spletne platforme z omejenim dostopom, ki bi bila referenčna točka za države članice glede orodij in ukrepov za preprečevanje hibridnih groženj na ravni EU. Strinja se s tem, da je poudarek na vključevanju vprašanj hibridnih groženj v oblikovanje politik, pri čemer dodatno poudarja, da je treba na nacionalni ravni in na ravni EU uporabljati vsevladni in vsedružbeni pristop. Glede na navedeno Svet poziva Komisijo in visokega predstavnika, naj dejavno sodelujeta pri odpravljanju vseevropskih šibkih točk, tudi glede varnosti in odpornosti dobavnih verig v okviru ekonomske varnosti, ter predstavita pobude za povečanje odpornosti in po potrebi izboljšanje odzivov, pri čemer se ustrezno upoštevajo nastajajoče tehnologije.
8. Svet opozarja, da bodo v okviru strateškega kompasa, izhajajoč iz analize ogroženosti in drugih možnih tematskih prispevkov, opredeljene usmeritve in specifični cilji politike na področjih varnosti in obrambe, vključno s krepitvijo odpornosti in preprečevanja hibridnih groženj.
9. Svet je seznanjen s tem, da je v strategiji EU za varnostno unijo za osrednjo točko za ocenjevanje hibridnih groženj določena hibridna fuzijska celica v okviru Obveščevalnega in situacijskega centra EU (INTCEN). Svet poziva visokega predstavnika in Komisijo, naj pripravita pobude v zvezi s tem, kako bi lahko hibridna fuzijska celica v okviru svojega mandata prispevala k racionalizaciji pretoka informacij, krepitvi avtonomne analitične zmogljivosti ter izboljšanju situacijskega zavedanja na vseh področjih, povezanih s hibridnimi grožnjami. To vključuje prostovoljne prispevke držav članic ter prispevke institucij, agencij in organov EU, ki obravnavajo hibridne grožnje. Svet ponovno poudarja svoje stališče⁵ o nadaljnji krepitvi dela hibridne fuzijske celice in poziva, naj se ji zagotovijo dodatni človeški viri in sredstva, in sicer brez poseganja v potrebe na drugih področjih delovanja INTCEN.

⁵ Sklepi Sveta o dopolnilnih prizadevanjih za krepitev odpornosti in preprečevanje hibridnih groženj (ST 14972/19).

Poleg tega poziva k razvoju v prihodnost usmerjenih zmogljivosti za analizo hibridnih groženj, z močnim poudarkom na obstoječih grožnjah, pri čemer je treba upoštevati nastajajoče hibridne akterje in njihove zlonamerne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so usmerjene v kritično infrastrukturo in pri katerih se uporabljajo nove tehnologije.

10. Med vsako krizo se izkaže potreba po varni in odporni informacijski infrastrukturi med evropskimi institucijami, organi in agencijami ter znotraj njih, vključno z varnimi komunikacijskimi kanali za države članice v okviru Sveta in hitro elektronsko izmenjavo tajnih podatkov. Svet poziva institucije, organe in agencije EU, naj dodatno okrepijo svojo varnost in odpornost. V skladu s prejšnjimi sklepi Sveta in v skladu z mandatom, ki mu ga je podelil Evropski svet junija 2019, jih odločno spodbuja, naj si skupaj prizadevajo za nadaljnjo krepitev svoje varnostne kulture ter zaščito osebja, informacij, komunikacijskih omrežij in postopkov odločanja EU, pri čemer države članice podprejo institucije, organe in agencije EU pri njihovih prizadevanjih.
11. Poleg krepitev odpornosti, ki ostaja ena najpomembnejših nalog in je v središču evropskih prizadevanj za boj proti hibridnim grožnjam, so učinkovito evropsko orodje tudi diplomatska prizadevanja in ukrepi. Svet bo v prihodnjih mesecih nadalje preučil možne odzive na področju hibridnih groženj, ki bi lahko zajemali preventivne ukrepe ter povzročili stroške sovražnim državam in nedržavnim akterjem.
12. Svet ugotavlja, da so zlonamerne kibernetske dejavnosti pogosto ključni element hibridnih groženj, in priznava, da je nadaljnje izvajanje zbirke orodij EU za kibernetsko diplomacijo pomemben korak k preprečevanju zlonamernih kibernetskih dejavnosti, odvratanju od njih in odzivanju nanje, vključno z zlonamernimi kibernetskimi dejavnostmi, ki so del hibridne kampanje.

13. Svet poudarja, da je treba sosedstvu EU in Zahodnemu Balkanu⁶ pomagati pri krepitvi odpornosti proti dezinformacijam in tujemu vmešavanju.
14. Svet poudarja, da je treba po potrebi sodelovati s podobno mislečimi partnerji, s katerimi si delimo evropske vrednote in načela, da bi nadalje razvili učinkovite ukrepe za boj proti tujemu vmešavanju in dezinformacijam.
15. Poudarja tudi pomen učinkovitega izvajanja obeh skupnih izjav o sodelovanju med EU in Natom ter skupnega sklopa predlogov, pri čemer je treba dosledno spoštovati načela preglednosti, vzajemnosti, vključenosti in avtonomije odločanja ter postopke obeh organizacij, in v zvezi s tem ponovno poudarja potrebo po okrepljenem, medsebojno dopolnjujočem in koristnem sodelovanju, tudi v boju proti hibridnim grožnjam in dezinformacijam. Svet poziva k hitri potrditvi in izvajanju načrta PACE za obdobje 2022–2023 ter v zvezi s tem ponovno poudarja, da je potreben bolj ambiciozen pristop, da bi okrepili odpornost in sinergije med obema organizacijama, kar bi bil nadaljnji korak k njunemu tesnejšemu sodelovanju v resničnih kriznih razmerah. Poleg tega pozdravlja dragocene prispevke Evropskega centra odličnosti za preprečevanje hibridnih groženj iz Helsinkov in ga spodbuja, naj sodeluje z ustreznimi centri odličnosti Nata.
16. Svet poudarja tudi pomen stalnega prispevka k preprečevanju hibridnih groženj, vključno z dezinformacijami, ki ga v skladu s svojim mandatom zagotavljajo misije in operacije v okviru SVOP, in poudarja pomen stalnega razmisleka o tem, kako bi lahko misije in operacije v okviru SVOP obravnavale hibridne grožnje, tudi s krepitvijo lastne odpornosti in z zagotavljanjem podpore državam gostiteljicam na tem področju, kjer in kot je to ustrezno.

⁶ Izjava iz Zagreba z dne 6. maja 2020: <https://www.consilium.europa.eu/media/43776/zagreb-declaration-en-06052020.pdf>